

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta annettua lakia.

Lain voimaantulosäännöstä täydennettäisiin uudella siirtymäsäännöksellä sen varmistamiseksi, että 1.7.2022 voimaan tulleet yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muutokset eivät rajoita velkojien mahdollisuutta hakea velallisen lisäsuoritusten määrän ja maksuvelvollisuuden vahvistamista tuomioistuimelta.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian syksyllä 2023.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Esityksen tausta	3
2 Keskeiset ehdotukset.....	4
3 Esityksen valmistelu ja lausuntopalaute	4
4 Voimaantulo	4
LAKIEHDOTUS	6
Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta	6
LIITE	7
RINNAKKAISTEKSTI.....	7
Laki yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta	7

PERUSTELUT

1 Esityksen tausta

Yksityishenkilön velkajärjestelystä annettua lakia ([57/1993](#), jäljempänä *velkajärjestelylaki*) muutettiin 1.7.2022 voimaan tulleella lailla ([389/2022](#), jäljempänä *muutoslaki*) muun muassa yritystoiminnassa velkaantuneiden yrittäjien velkajärjestelyyn pääsyn helpottamiseksi ja uuden alun nopeuttamiseksi sekä kaikkien velallisten aseman parantamiseksi. Samalla velkajärjestelylakiin tehtiin useita pienehköjä velkajärjestelymenettelyä sujuvoittavia muutoksia.

Velkajärjestelylain 61 a §:ssä säädetään lisäsuoritusten vahvistamista koskevasta hakemuksesta. Lähtökohtaisesti velallisella on oma-aloitteinen velvollisuus maksaa lisäsuoritukset ja antaa velkojalle tiedot lisäsuorituksen laskemisen perusteista, mutta lisäsuorituksen vahvistaminen tuomioistuimessa voi olla tarpeen esimerkiksi tilanteessa, jossa velkoja ja velallinen eivät pääse yhteisymmärrykseen velallisen maksettavaksi tulevan lisäsuorituksen määrästä tai jossa velkoja tarvitsee lisäsuorituksesta täytäntöönpanokelpoisen ratkaisun.

Ennen muotoslain voimaantuloa voimassa olleen velkajärjestelylain 61 a §:n 1 momentin ([1273/2002](#)) mukaan velkojan hakemus velallisen lisäsuoritusten vahvistamiseksi ja maksuvelvollisuuden määrittämiseksi voitiin tutkia vasta, kun maksuohjelma oli päättynyt. Hakemus oli tehtävä ilman aiheutonta viivytystä sen jälkeen, kun maksuohjelman kesto oli päättynyt tai kun peruste lisäsuoritusvelvollisuudelle oli tullut velkojan tietoon. Hakemusta ei kuitenkaan voitu tehdä enää sen jälkeen, kun maksuohjelman päättymisestä oli kulunut kaksi vuotta.

Muotoslain voimaantulon jälkeen tällainen hakemus on voitu tutkia jo siinä vaiheessa, kun lisäsuoritusten maksuvelvollisuus on maksuohjelman mukaan päättynyt. Muotoslalla muutetun lainkohdan mukaan hakemus on tehtävä ilman aiheutonta viivytystä sen jälkeen, kun lisäsuoritusten maksuvelvollisuus on päättynyt tai kun peruste lisäsuoritusvelvollisuudelle on tullut velkojan tietoon. Hakemusta ei kuitenkaan voida tehdä enää sen jälkeen, kun lisäsuoritusten maksuvelvollisuuden päättymisestä on kulunut kaksi vuotta.

Muotosta pidettiin perusteltuna erityisesti sellaisia pitkiä maksuohjelmia silmällä pitäen, joissa velallisen lisäsuoritusten maksuvelvollisuus kestää esimerkiksi maksuohjelman ensimmäisen viiden vuoden ajan mutta koko maksuohjelma kymmenen vuotta. Tällainen tilanne voi syntyä silloin, kun velallinen säilyttää velkajärjestelyssä omistusasuntonsa. ([HE 238/2021 vp](#) s. 150)

Muotoslalla muutettuja velkajärjestelylain säännöksiä on eräitä muotoslain voimaantulohetkellä vireillä olleisiin velkajärjestelyasioihin liittyviä poikkeuksia lukuun ottamatta sovellettu heti muotoslain voimaantulosta lukien ilman siirtymäaikaa ([HE 238/2021 vp](#) s. 155–156). Velkajärjestelylain 61 a §:n 1 momentin kohdalla tämän on kuitenkin havaittu voivan johtaa tilanteeseen, jossa velkojalla ei ole ollut mahdollisuutta hakea lisäsuoritusten vahvistamista ennen muotoslain voimaantuloa sen vuoksi, että ennen muotoslain voimaantuloa voimassa ollut edellytys maksuohjelman päättymisestä ei ollut vielä täyttynyt, mutta jossa velkojalla ei ole mahdollisuutta hakea lisäsuoritusten vahvistamista myöskään muotoslain voimaantulon jälkeen sen vuoksi, että maksuohjelman mukaisesta lisäsuoritusten maksuvelvollisuuden päättymisestä on jo ehtinyt kulua kaksi vuotta.

Muotoksen tavoitteena on ollut jouduttaa ja sujuvoittaa lisäsuoritusten vahvistamismenettelyä. Sen sijaan muotoksella ei ole ollut tarkoitus rajoittaa velkojien mahdollisuutta hakea velallisen lisäsuoritusten määrän ja maksuvelvollisuuden vahvistamista tuomioistuimelta. Muotolaissa ei myöskään säädetä muotoksista lisäsuoritusvelvollisuuden määrittämiseen.

2 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan, että muutoslain voimaantulosäännökseen lisätään velkajärjestelylain 61 a §:n 1 momenttia koskeva siirtymäsäännös.

Uudessa siirtymäsäännöksessä säädettäisiin, että jos maksuohjelma on vahvistettu ennen muutoslain voimaantuloa, lisäsuoritusten vahvistamista koskeviin hakemuksiin sovelletaan muutoslailla muutetun 61 a §:n 1 momentin asemasta muutoslain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Käytännössä tämä tarkoittaisi sitä, että jos velallisen maksuohjelma on vahvistettu ennen muutoslain voimaantuloa, velkojan hakemus velallisen lisäsuoritusten vahvistamiseksi ja maksuvelvollisuuden määrittämiseksi tulisi tehdä ja tutkia ennen muutoslain voimaantuloa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Jos taas velallisen maksuohjelma on vahvistettu muutoslain voimaantulon jälkeen, tällainen hakemus tulisi tehdä ja tutkia muutoslailla muutettujen säännösten mukaisesti.

Ehdotuksen tarkoituksena on varmistaa, että velkajärjestelylain 61 a §:n 1 momenttiin tehty muutokset eivät johda tilanteeseen, jossa velkojan hakemusta velallisen lisäsuoritusten vahvistamiseksi ei voitaisi muutosten voimaantulon vuoksi lainkaan tutkia.

3 Esityksen valmistelu ja lausuntopalaute

Esitys on valmisteltu oikeusministeriössä.

Esityksestä ei ole sen teknisen luonteen vuoksi pyydetty lausuntoja. Muutoslain työryhmävalmistelussa mukana olleille sekä muutoslain valmistelun yhteydessä lausunnon antaneille tahoille on kuitenkin varattu mahdollisuus esitysluonnoksen kommentointiin ennen esityksen antamista eduskunnalle.

Asiaan otti kantaa yhteensä 11 vastaajaa. Heistä seitsemän ilmoitti lyhyesti kannattavansa esitystä ja neljä toimitti tätä pidemmät kommentit esitykseen. Kommenteissa mainittiin, että teknisen siirtymäsäännöksen lisäämisen ohella velkajärjestelylainsäädäntöön voisi olla perusteltua tehdä myös aineellisia muutoksia erityisesti sen selventämiseksi, milloin lisäsuoritusten maksuvelvollisuuden katsotaan päättyvän. Lisäksi kommenteissa mainittiin, että teknisen siirtymäsäännöksen lisäämisen sijasta asia voisi olla mahdollista jättää myös oikeuskäytännössä ratkaistavaksi.

Esitykseen ei ole saatujen kommenttien johdosta tehty muutoksia. Aineelliset muutokset velkajärjestelylainsäädäntöön edellyttäisivät laajamittaista perusvalmistelua ja sidosryhmien kuulemista, joten niitä ei ole perusteltua ehdottaa luonteeltaan teknisen ja aikataulultaan kiireellisen esityksen yhteydessä. Siirtymäsäännöksen lisääminen olisi myös lisäämättä jättämistä tehokkaampi tapa varmistaa, ettei muutoslailla muutettujen säännösten soveltaminen käytännössä johda oikeudenmenetyksiin.

4 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan mahdollisimman pian syksyllä 2023.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta annetun lain (389/2022) voimaantulosäännökseen uusi 6 momentti seuraavasti:

Jos maksuohjelma on vahvistettu ennen tämän lain voimaantuloa, lisäsuoritusten vahvistamista koskeviin hakemuksiin sovelletaan 61 a §:n 1 momentin asemasta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 ____.

Helsingissä 13.9.2023

Pääministeri

Petteri Orpo

Oikeusministeri Leena Meri

Laki

yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain muuttamisesta annetun lain (389/2022) voimaantulosäännökseen uusi 6 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2022.

Jos velkajärjestelyhakemus tai muu velkajärjestelyä koskeva asia on vireillä käräjäoikeudessa tämän lain voimaan tullessa ja päätöksen antamispäivä on ilmoitettu, 9 ja 9 a §:n, 10 §:n 9 ja 10 kohdan, 45 a §:n 1 momentin ja 45 b §:n asemasta sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Muutoksenhakutuomioistuimessa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jos asia on ennen tämän lain voimaantuloa ratkaistu alemmassa tuomioistuimessa, ja sellaisessa asiassa myös käräjäoikeudessa, jos asia on muutoksenhakutuomioistuimesta palautettu käräjäoikeuteen.

Ennen tämän lain voimaantuloa vahvistetuihin maksuohjelmiin ja maksuohjelmiin, joita koskeva maksuohjelmaehdotus on ensimmäisen kerran toimitettu asiaan osallisille ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 30 §:n ja 31 §:n 4 momentin asemasta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Jos lisäsuoritusvelvollisuus on täytettävä ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 35 a §:n 5 momentin asemasta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa ollut 35 a §:n 7 momenttia sovelletaan lisäsuoritusvelvollisuuteen 31 päivään joulukuuta 2022.

Ehdotus

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2022.

Jos velkajärjestelyhakemus tai muu velkajärjestelyä koskeva asia on vireillä käräjäoikeudessa tämän lain voimaan tullessa ja päätöksen antamispäivä on ilmoitettu, 9 ja 9 a §:n, 10 §:n 9 ja 10 kohdan, 45 a §:n 1 momentin ja 45 b §:n asemasta sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Muutoksenhakutuomioistuimessa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä, jos asia on ennen tämän lain voimaantuloa ratkaistu alemmassa tuomioistuimessa, ja sellaisessa asiassa myös käräjäoikeudessa, jos asia on muutoksenhakutuomioistuimesta palautettu käräjäoikeuteen.

Ennen tämän lain voimaantuloa vahvistetuihin maksuohjelmiin ja maksuohjelmiin, joita koskeva maksuohjelmaehdotus on ensimmäisen kerran toimitettu asiaan osallisille ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 30 §:n ja 31 §:n 4 momentin asemasta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Jos lisäsuoritusvelvollisuus on täytettävä ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan 35 a §:n 5 momentin asemasta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa voimassa ollut 35 a §:n 7 momenttia sovelletaan lisäsuoritusvelvollisuuteen 31 päivään joulukuuta 2022.

Jos maksuohjelma on vahvistettu ennen tämän lain voimaantuloa, lisäsuoritusten vahvistamista koskeviin hakemuksiin sovelletaan

Voimassa oleva laki

Ehdotus

61 a §:n 1 momentin asemasta tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

*Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 ____.*